

Eläinten hyvinvointikeskuksen (EHK) lausunto kouluruuan kehittämishjelmaan

Eläinten hyvinvointikeskus (EHK, www.elaintieto.fi) on kansallinen asiantuntijaverkosto, jonka tehtävänä on edistää eläinten hyvinvointia tutkitun tiedon avulla. EHK viestii ja välittää tutkimuksiin perustuvaa tietoa eläinten hyvinvoinnin tilasta ja kehitystarpeista. Eläinten hyvinvointikeskus kiittää mahdollisuudesta lausua kouluruuan kehittämishjelmaan.

Eläimen hyvinvointi on eläimen kokemus sen omasta fyysisestä ja psyykkisestä olotilasta todetaan kolmen kansallisen, Maa- ja metsätalousministeriön alaisen, eläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan määritelmässä. Eläinten hyvinvointi on eurooppalainen arvo ja sisältyy Euroopan Unionin perussopimukseen. Eläinten hyvinvoinnin koulutus ja opetus on nykyisin mahdollista myös kansallisten opetussuunnitelmien perusteella. Eläinten hyvinvoinnin huomioiminen tulisi ottaa mukaan esi-, perus- ja lukio-opetukseen monialaisesti. Kouluruuan kehittämishjelma on yksi tavoitepapereista, johon tuotantoeläinten hyvinvoinnin huomioiminen luonnostekstiä kattavammin sopii mainiosti.

Nykyisissä kouluruokailusuosituksissa (Syödään ja opitaan yhdessä – kouluruokailusuositus, 2017) todetaan, että vapaasti valittava kasvisruokavaihtoehto totuttaa ruokailijoita kasvispainotteiseen syömiseen, mikä tukee sekä terveyttä edistävää että ympäristövastuullista syömistä. Kasvisruoan käytön edistäminen ja eläinperäisissä tuotteissa eläinten hyvinvointikriteerien asettaminen, olisivat eläinten hyvinvointia edistäviä toimia kouluruokailussa. Jo nyt ovat valittavissa esimerkiksi luomu- tai häkitön kananmunantuotanto tai maidoissa ulkoilun ja laidunnuksen tarjoavat pihattolehmien maidot.

Eläinperäisen ruuan tarjoaminen koululaisille sisältää eläinten hyvinvointiin ja eläinetiikkaan liittyviä kysymyksiä, joita on hyvä tuoda esille kouluruuan kehittämishjelmassa. Eläinperäisen ruuan alkuperä, se miten tuotantoeläintä on pidetty ja hoidettu, on monelle koululaiselle ja vanhemmillekin tuntematonta. Eläinten hyvinvointi kuitenkin kiinnostaa laajasti lapsia ja nuoria. Vaatimukset ympäristökestävä ja terveellisen ruuan tarjoamisesta sisältävät paljon kasvisruoan käytön edistämiseen ja eläinten hyvinvointiin liittyviä kysymyksiä.

Kouluruuan kehittämishjelmassa mainitaan eläinten hyvinvointi yhdessä kohdassa sivulla 20 ”*Keskeinen ajatus on, että ruokahankintojen kriteerit edistävät ympäristön kannalta hyviä ruoantuotantomenetelmiä,*

elintarviketurvallisuutta, ravitsemusta sekä eläinten hyvinvointia ja terveyttä ja edistävät siten kestäväää ruokahuoltoa ja ekologista kestävyyttä.” Asia jää yhden maininnan varaan, eikä varsinaisia kehitysehdotuksia anneta. Kouluruokailulla voitaisiin kuitenkin jo nyt edistää eläinten hyvinvointia valittaessa eläinperäisiä elintarvikkeita. Esimerkiksi valitsemalla ulko- tai luomukanojen munat tai valitsemalla sellainen maito, jonka lypsäneet lehmät pääsevät liikkumaan vapaasti pihattonavetassa ja kesäaikaan ulos laiduntamaan. Valvottuun luonnonmukaiseen eläintuotantoon sisältyy eläinten hyvinvointia edistäviä ehtoja, kuten lypsylehmien laidunnus. Luonnonmukaisesti tuotettu eläinperäinen elintarvike voi siten olla valinta myös eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi. Toistaiseksi Suomesta puuttuvat varsinaisella eläinten hyvinvointimerkillä merkityt eläinperäiset elintarvikkeet, mutta tulevaisuudessa hyvinvointimerkittyjä tuotteita suosimalla on kouluruokailussakin vielä helpompaa huomioida eläinten hyvinvointi.

Helsingissä 9.11.2022

Ystävällisin terveisin
Eläinten hyvinvointikeskus EHK
Satu Raussi ja Tiina Kauppinen

2

